

APPORTERING

- med fart hela vägen!

TEXT: JENNY WIBÄCK FOTO: MARIA KÖLESTAM & SHUTTERSTOCK

Momentet apportering – för några ett mer eller mindre självbelönande och välkommet inslag i tävlingsprogrammet och för andra en bromskloss. Oavsett känsla, så är det ett viktigt moment för alla som vill avancera i lydnds- eller bruksklasserna.

Apporteringar av olika slag finns med i de flesta bruks- & lydndsklasserna. I elitlydnaden är bra apporteringar värda så mycket som 90 poäng – nästan en tredjedel av totalpoängen(!) I bruksgrenarnas högre klasser kan de dessutom spela en avgörande roll genom att de utgör en väsentlig del i uppletandet. Det lönar sig alltså att lägga extra krut på detta moment, såväl när det gäller grundträning som underhåll.

FOKUS PÅ VILJAN ATT KOMMA IN MED FÖREMÅL

Ett bra gripande kan ge höga poäng, men beroende på hur man lägger upp sin träning kan det också finnas risk för att noggrannheten i denna del växer fram på bekostnad av arbetsglädjen. Eftersom man inte kan lämna något som man inte håller, så kan ett alternativt förhållningssätt vara att fokusera hundens vilja att snabbt komma in till sidan med saker. Om man lyckas få detta till hundens absoluta vilja, så kan det vara en möjlig väg för att få ett distinkt gripande på köpet.

På samma sätt kan man tänka kring fasthållandet – om vi lyckas förmedla till hunden att det lönar sig att komma in så snabbt som möjligt med sitt fynd, så har den knappast tid för varken tugg eller bus på vägen in. På många hundar är man därför mer förtjänt av att fokusera tempot in framför tempot ut.

FÖREMÅLSINTRESSE – INTE EN NÖDVÄNDIGHET

Ett vanligt grundtips inför apporteringsträning är att jobba upp hundens föremålsintresse. På många sätt ett klokt råd, då ett bra föremålsintresse är till stor hjälp såväl i tekniska utföranden som i lek och belöning. Dock är det inte en nödvändighet för att få till en apportering – för visst kan man lära en hund att både gripa och hålla fast, även om den egentligen inte är så intresserad av själva föremålet i fråga. Många hundar går att få igång i lek med föremål på ett eller annat vis, men det finns också fall där lekambitionen blir hämmande för förare

TIPS FÖR ATT STÄRKA HUNDENS VILJA ATT KOMMA HELA VÄGEN IN I FULL FART

Ge hunden något att fysiskt satsa på nära dig; exempelvis en handtarget eller att den får hoppa upp med framtassarna på din bringa. Beroende på hundtyp kan detta följas av galen kampek eller riktigt åtråvärd matbelöning. Använd en tydlig signal så att hunden har full koll på när den ska göra detta, respektive växla till tävlingsmässig ingång. Exempel på signal är att du sträcker båda armarna uppåt eller utåt. Fördelen med att använda händerna är att du med bra tajming kan överraska hunden med signalen såväl på håll direkt efter gripandet, liksom då hunden är nära och precis ska påbörja sin ingång.

TIPS FÖR ATT STÄRKA HUNDENS VILJA ATT GRIPA

Utgå från det hunden griper spontant – en leksak, en pälsbit, en skogspinne eller kanske ett hårdpressat tuggben. Belöningsmarkera (till exempel med klicker) direkt då hunden griper och se till att ha hundens absoluta favoritbelöning redo. Upprepa flera gånger och byt successivt ut föremålet mot saker som mer och mer liknar en apportbock. Varva hela tiden med det hunden har lättast för att gripa, så att du bibehåller hundens spontanitet och positiva känsla i gripandet.

och/eller hund. Tillhör man inte den kategori hundägare som tror på lekens kraft och verkligen vill hitta den, så finns det andra vägar.

De första stegen i apporteringsträningen tar förstås längre tid med hundar med lågt föremålsintresse, men en klar fördel är att grunderna i regel blir väl genomarbetade. Hos en hund som gärna griper och bär allt möjligt är det lätt hänt att apporteringens olika delar byggs ihop innan de egentligen är klara. Dessutom kan tugg och bus med föremål till vardags lätt bli till en vana som följer med även i det mer tävlingsmässiga utförandet. Det är alltså inte hopplöst att tävla de högsta bruks- och lydnessklasserna även med hundar som saknar medfött föremålsintresse. Dock ska det i sammanhanget förtydligas att det självklart är en viktig och önskvärd egenskap hos många arbetande hundar.

VIKTEN AV DEN POSITIVA ZONEN NÄRA DIG

Utifrån grundtanken att hunden snabbt och gärna ska vilja komma in med föremål till din sida, så är det viktigt att zonen nära dig alltid är positiv. Tyvärr blir det många gånger tvärtom genom korrigeringar av tugg och justeringar av sneda sättanden. Med lite eftertanke kan man lätt förstå att det ur hundens perspektiv inte alltid blir så åtråvärt att kasta sig in till den zonen. Av denna anledning är det mycket viktigt att hunden faktiskt kan de avslutande delarna i momentet separat, innan du försöker bygga ihop dem till en helhet. Gör det till en vana att regelbundet checka av hundens ingångar och vilja att hålla fast. Så fort du ser tendenser i oönskad riktning – plocka ut och stärk delarna var för sig. På så vis kan du bibehålla både säkerheten i det tekniska utförandet och glädjen i ingångarna.

Chansen för snabba och kraftfulla apporteringar stärks betydligt av att hunden i utförandet känner sig säker och fylld av självförtroende. Genom att vara rädd om apporteringens olika delar och träna genomtänkt, så ökar du chansen för att ingångarna blir något hunden verkligen vill utföra!

TIPS FÖR ATT STÄRKA HUNDENS VILJA ATT LÄMNA

En god grund för viljan att lämna är roliga byteslekar, som utförs på liten yta och helst med två identiska föremål. Lär hunden att så snart den släpper den ena, så serveras den andra. Genom sådan lek kan du få in en positiv och rolig signal för att lämna. Din uppgift som tränare är att se till att hunden upplever att den tjänar på att släppa på signal – antingen genom att den får något som är bättre, något likvärdigt, eller får tillbaka det den lämnat och kanske då även i kombination med rolig kast- eller kamplek.

TIPS FÖR ATT FÖREBYGGA DÅLIGT TEMPO

Välj avstånd som ger hunden anledning att springa fort och ta i. I tävlingsmässiga utföranden av moment som vittringsapportering och tungapportering bjuder vi snarare in hunden till trav (om vi inte varit ambitiösa och sedan tidigare tränat hunden i att alltid ta i även på korta avstånd). Om du inte kan kasta så långt, låt hunden sitta kvar medan du går fram 10–20 meter och därifrån kastar apporten. Gå sedan tillbaka till hunden så att utförandet blir så tävlingslikt som möjligt och skicka på apporten. Tänk också på att variera avstånden i vittring och tungapportering på samma vis.

Undvik att peppa hunden om den börjar sacka. Det är väldigt frestande att mana på en hund som inte riktigt tar i, men i själva verket förstärker vi då precis det beteende vi inte vill ha. Vi lurar egentligen ingen annan än oss själva och hunden lär sig att röra sig sakta/avvaktande för att få fram den roligaste sidan av sin förare. Ett alternativ är att istället kliva ur tävlingsposition, reta hunden med belöningen och sedan ge den ett nytt försök. Troligen kan du i detta läge också ha stor nytta av att stärka hundens vilja till kraftfulla ingångar, enligt tidigare nämnda tips.

TIPS FÖR ATT FÖREBYGGA/ TRÄNA BORT TUGG

Se till att hunden tänker alltmer på ”hålla fast” ju närmre dig den kommer. En trolig orsak till att många hundar tuggar i avslutet är att de har tanken på att de snart ska släppa. Se till att vända denna tanke genom att göra det till en sport för hunden att hålla fast. Ett bra slutmål kan vara att du kan hålla apportbokens kloss med ena handen, samtidigt som hunden fortfarande håller apporten stenhårt. En bra hjälp för att uppnå detta är metoden ”omvänt lockande”*. Sträva efter att hunden ska tänka att hand som närmar sig betyder ”håll i” istället för att ”släpp”.

Kom ihåg att inte bara grunda utan också underhålla. Var noggrann med din tajming på ditt losskommando – detta ges endast om hunden verkligen håller fast. Släpper du på dessa kriterier så kommer hunden snart börja hålla löst igen (eftersom det lönar sig – den vill ju släppa för att få belöning!) Börjar hunden tjuva genom att hålla löst eller tugga, så kan du istället på ett busigt sätt stjäla föremålet från hunden och ”retas” lite med det och/eller med belöningen. Låt hunden sedan få ett nytt försök. □

**Det finns inte utrymme att beskriva omvänt lockande närmare i denna artikel, men om du googlar på begreppet kommer du hitta informativa filmklipp.*

